

SLOVENE

Štev. 46.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.

Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 26. februarja 1904.

Izhaja vsak dan, izven nedeelj in praznikov, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstvar (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona št. 188.

Avstrija in Vatikan.

(Govor dr. Šusteršiča v delegaciji.)

II.

Sedaj, gospodje, se gre za uporabo ekskluzive »in concreto« in tu se čutim zavezane, tukaj v javni zbornici v imenu katoliške dežele, katero zastopam v tej visoki korporaciji, proti uporabi te ekskluzive najodločnejše ugovarjati. Ako tudi bi tako pravo obstajalo, bi uporaba istega vendar ne bila na mestu, ker je to takomenovano pravo na vsak način valed dalekosežnih sprememb tako v državi, kakor v cerkvi prezastarelo.

Naj poreko ljudje, kar hočejo, katoliško prebivalstvo avstrijsko — to se vidi v vsi katoliških listih — se je čutilo v svojih najsvetejših notranjih čustvih brutalno, — povdarjam brutalno-užaljeno valed uporabe ekskluzive od strani naše vlade —

Gospod minister pa navaja nasproti temu dva razloga. Prvič pravi: Kako je vendar mogoče, da bi bil jaz katoliška čustva užalil, saj sem vendar jaz sam dober katolik, tako dober kakor vsak drugi.

Gospoda moja! Priznam odkrito, da sem to odkrito izjavo našega ministra, to trdno priznanje vere kot človek in katolik z veseljem zaslusal in vzel na znanje; niti jeden moment ne dvomim, da je ekselencia dober katolik, ker je to sam izjavil.

Toda ta subjektivni moment je za stvar samo popolnoma irrelevanten. Noben človek ni trdil, da je gospod minister zunanjih zadev valed svojega »veto« slab katolik. To je že radi tega nemogoče — in s tem preidem na drugi razlog, ki se navaja — ker bi potem dosledno morali trditi, da je kardinal, ki je izročil »Secretum«, ki je pri ekskluzivi dejansko sodeloval, radi tega slab katolik. Gotovo ga ni resnega in vestnega katolika, ki bi kaj tako predrznega in nemnega trdil. Ni ga dvoma, da je visoki cerkveni knez, ki je izročil »Secretum«, postopal optima fide, da je bila njegova intencija čista in blaga —

Vendar pa to ni čisto nič premenilo objektivnega dejstva, da se je katoliško ljudstvo — ponavljam še enkrat — po tej ekskluzivi čutilo brutalno užaljeno in da se je radi tega polastilo katoliškega prebivalstva pomenljivo ogorčenje in da je to ogorčenje tudi v resnici in naravno obrnilo svojo ost proti voditelju naših zunanjih zadev.

Priznam, da je izjava g. ministra v ekspoziciji kakor v odseku to ogorčenje bistveno omilila. Vendar pa je ekselencia izjavil v odseku, da ga je ogorčenje iznenadilo. Brez svoje inicijative sem jaz sam dobil iz volilnih krogov nalog, z vso odločnostjo v delegaciji proti »vetu« nastopiti. Njega ekselencia si ne more razlagati tega ogorčenja in sicer med drugim z ozirom na to, da se je vendar ta ekskluziva uporabila tudi l. 1823. Takrat smo imeli, kakor rečeno, absolutno državo. Takrat je bil na čelu države katoliški vladar, ki je vso državno oblast združeval v svoji roki. Katoliki so imeli valed tega naravno neko gotovo privilegirano stališče v državi. Kratko: Mi smo bili katoliška država. In takrat se je katoliško prebivalstvo zadovoljilo s tem, da je bilo varstvo in skrb katoliških interesov v rokah vladarja. Radi

tega ni »veto« l. 1823. vzbudil v katoliškem prebivalstvu nikakega ogorčenja in nikakega nasprotovanja.

Dandanes pa vemo, da nimamo več katoliške države, ampak interkonfesionalno. Mi vemo, da mi katoliki ne zavzemamo nikakega privilegirane stališča, in katoliško ljudstvo prav dobro ve, da katoliška cerkev, katoliško mišljenje dandanes dobiva svoje zavetje in brambo, rekel bi, skoro izključno v sroih katoliškega ljudstva.

Torej, valed tega, rekel bi, demokrati-ziranja cekveno katoliškega mišljenja, je postalo ljudstvo toliko bolj občutno, postalo je občutno posebno v vprašanjih glede verske svobode, pravice in svobode cerkve.

In radi tega je ono ogorčenje, katerega gospod minister zunanjih zadev ne more razumeti, popolnoma naravno in samoočebi razumljivo.

Gospoda moja, izrazili smo v odseku željo — ista je bila od različnih strani izražena — njega ekselencia naj navede vzroke, valed katerih se je ekskluziva, to odijozno izmišljeno pravo, uporabilo. Gospod minister je o tem molčal, oziroma vsako izjavo odklonil, in sicer sklicujoč se na dva momenta.

Prvič sklicujoč se na tajnost, ki obdaja konklave. Meni je sicer znano, da morajo konklavisti priseči, tajnost o dogodkih v konklavu varovati, da bi bil pa naš g. minister zunanjih zadev moral priseči na tajnost konklave, o tem mi ni nič znanega.

Drugi razlog, ki ga navaja njega ekselencia, da se ubrani odgovora, je bil ta, da se gre za neko osebno zadevo nositelja krone, tako, da bi se bila mogla ekskluziva uporabiti, ne da bi se bilo g. ministra o tem obvestilo. Mislim, da sem že prej dokazal, da s tem razlogom ni nič.

Gosp. minister zunanjih zadev je modro molčal glede vzrokov odklonitve kardinala Rampolle, zato je pa bila »N. Fr. Pr.« toliko bolj klepetava in se je vedla, kakor konfesionalno glasilo našega urada za zunanje zadeve.

Iz »Preše« smo zvedeli — ne vem, je li pisec onega članka krščen ali ne, — da sta bila posebno dva vzroka odklonitve Rampolle. Prvič: Rampolla je nasprotnik, je sovražnik Avstrije.

Gospoda moja! Odkrito priznam, da sem to trditev bral v različnih, cerkvi ne posebno prijaznih listih, in sicer večkrat, da pa nisem nikjer našel na dokaz te trditve.

To, da je Rampolla nasprotnik, sovražnik Avstrije, to se je večkrat trdilo in vstrajno ponavljalo, »Preša« celo trdi, da je takorekoč sovražnik našega cesarja, toda, kakor rečeno, dokaza za to trditev nisem našel nikjer.

Seveda, gospoda moja, Rampolla je bil drž. tajnik sv. očet, on je bil odgovorni voditelj politike katoliške cerkve in samoočebi je umevno, da taka politika, ki obsega cel svet, ki prekaša daleko politiko vseh držav, da taka politika lahko tupatam more priti v nasprotje z našo vendar precej skromno politiko, ki obsega samo mal del oble. V Vatikanu se ne politikuje od danes na jutri.

Katol. cerkev, ki je bila prej, kakor vse dinastije in države Evrope, in ki bo dalj trajala, kakor vse druge, ima namreč dalekovidno politiko, bolj, kakor vse države na svetu, in taka politika se ne more kar meni nič tebi nič podvreči službi posamezne države, imeti mora pred očmi veliko celoto in se ne sme brigati za malenkostne interese posamezne države.

Vsak, ki je previden, mora priznati — da pri vsem spoštovanju velikih in imenitnih naših interesov — da so ti vendar-le malenkostni v primeri z veliko stvarjo katoliške cerkve. Toliko o sovraštvu Rampollovem.

Konkretno se pa tudi še navaja, da je Rampolla prijatelj Francije in Rusije, da je nasprotnik trozveze in pri tem se nam katoličanom pomoli pod nos tudi gosp. Combes, češ: Glejte, ta Rampolla, ki se navdušuje za masonsko republiko, ta Rampolla ima simpatije ultramontanskih krogov Avstrije.

Gospoda moja! Mislim, da sem ta ugovor že prej pobil, toda dovolite mi o tem še par besed.

Gospod Combes in častiti njegovi tovariši vendar niso Francija, in jaz bi mislil, da kdor je količakj brbal po francoski zgodovini od l. 1789. naprej, da ve, kaka napaka je, če kdo vsakratni vladajoči sistem, naj si bo že kralj, ali republikanska vlada ali cesar, če kdo ta sistem zamenjava s Francijo.

Dejstvo je, da je v Franciji na milijone in milijone zvestih katolikov, in da mora katoliška cerkev vendar-le tudi nasproti francoskim katolikom spolnovati svoje dolžnosti. Kar se pa tiče Rusije, ni bilo od začetka razkola nikdar in ga ne bo papeža, ki bi ne imel pred očmi vprašanja glede združitve zapadne in vzhodne cerkve.

Papež bi, to z mirno vestjo trdim, zamenjal svojo dolžnost, če bi ne imel pred očmi tega vprašanja, ki je jedno najvažnejših cerkveno-političnih vprašanj.

Čudno je — in to je značilno za pojmovanje, katero imajo prostovoljne pomožne čete njega ekselence gospoda ministra za zunanje zadeve okrog »Preše« o papežu — čudno pravim, da »Preša« med drugim navaja proti kardinalu Rampolli dokaz — in sicer kot dokaz, da je bila ekskluziva potrebna — da je Rampolla nasprotnik masonov.

Bolj oamešiti, mislim, se ne more zlepa kdo.

Trdno sem prepričan, da njega ekselencia ni bil posebno navdušen za priznanje »Preše«, posebno ne za način, kakor ga je ista branila.

Toda značilno je, kateri krogi se zanimajo za to vprašanje v prid našega zunanjega ministertva, krogi, ki so povsod, kjer so sovražniki katoliške cerkve, ki pa valed tega, ker se gre za vmešavanje v čisto notranje zadeve katoliške cerkve, kar naenkrat neprenehoma trdijo, da je Avstrija katoliška država. Seveda, da se more prostost cerkve omejiti, je treba katoliške države. Če bi se pa šlo za to, da se mora tudi na katolike ozirati, da država izpolnjuje gotove dolžnosti nasproti katolikom, ki so toliko žrtvovali za Avstrijo, o, tam se pa hitro sklicujejo na to, da je postavodaja interkonfesionalna.

Spominjam na dunajsko vprašanje glede zidanja cerkva, na hujskarje, ki se je vpriporilo proti dunajski občini in proti krščanski večini v občinskem odboru.

Opozarjal bi še samo na eno okolnost, ki nas posebno čudno dirne.

V ekspoziciji beremo v zvezi z »vetom« besede, ki so polne hvale in najvišjega slavljenja za umrlega papeža Leona XIII.

Prepričan sem, da je bilo to priznanje odkritosrčno. O tem sem še posebno prepričan, ker se celo prestolni govor s tem začne. Toda, kaj pa je bil vendar kardinal Rampolla? Rampolla ni bil vendar nič drugega, kakor skozi 17 let zaupnik Leona XIII., njegov zvesti pomočnik, ki ni nič drugega storil, kakor to, kar je od njega zahteval Leon XIII., ki je politikoval v smislu Leonovem in ne na svojo pest.

In zaradi tega pravim: Uporaba ekskluzive proti Rampolli pomenja ob enem žalitev katolikov v tem smislu, ker se je zapazilo nasprotje s spoštovanjem, ki se dolguje vzvišeni osebi Leona XIII.

Da me ne bo kdo napačno razumel, izrečno zatrjujem in z vso odločnostjo povdarjam, da smo avstrijski katoliki gotovo brez izjeme zadovoljni z volitvijo sv. kolegija. Z ljubeznijo, častjo in s trdnim sklepom najstrožje cerkvene pokorščine smo vzprejeli glas o izvolitvi Pija X. Mislim, da se mi ni bati ugovora, ako tu izjavim, da bi bili katoliki, in ne samo oni iz Avstrije, ampak iz celega sveta z istimi čustvi pozdravili izvolitev Rampolle.

Na koncu svoje razprave sem in zato, gospoda moja, hočem skleniti s kratko izjavo, da ima vsa ta zadeva za nas avstrijske katolike zopet nauk — da ima ta zadeva — odkrito povem — posledico, da se je omajalo zaupanje v skrb za verske interese od strani vladajočih. Vemo, da se moramo samo nase zanesti, in katoliško prebivalstvo v Avstriji je pripravljeno, vse ustavne prostosti, ki so mu dane, porabiti, boj nadaljevati in si samostojno, z lastno pomočjo pridobiti v tej državi ono stališče, katero gre katoliškemu prebivalstvu v Avstriji, kar nam priča vsa zgodovina naše domovine. (Pohvala.)

Rusko-japonska vojska.

Papež Pij X. o vojski.

Princezinja Alice Burbonska, ki odpotuje v Petrograd, da gre potem na bojišče stred ranjenim ruskim vojakom, je bila pri papežu v avdienci. Princezinja pripoveduje o avdienci sledeče: Sveti oče je izrazil svojo veliko žalost ob tej vojski. Rekel je, da se boji, da bodo sedaj Japonci začeli iznova preganjati kristjane. Car je izpolnil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi vojsko preprečil; Japonska je bila pa po razmerah tirana do vojske. Največ so krivi, pravi sveti oče, oni evropski časniki, ki so toli slavili Japonce kot napredno in moderno velevlad na vzhodu, da so Japonci temu verjeli in na vsak način hoteli povzročiti vojsko, da izkažejo svoje moči. Papež je blagoslovil princezinjo in njenega brata ter želel, da bi krvava vojska bila kmalu končana.

Velika morska bitka pri Port Arturu.

Iz dosedanjih poročil se dá sestaviti približna in verjetna slika te bitke:

Dne 23. februarja, v torek, so Japonci sklenili zopet napasti Port Artur. Kakor prvič so delali zvižno in zavratno. Bila je temna noč, nobene zvezde nikjer, vse črno in temno. Tedaj so Japonci s štirimi torpedovkami in z več starimi parniki tiho jadrali proti Port Arturu. Njih načrt je bil ta: Stare parnike so hoteli potopiti ob vhodu v pristanišče, da ga zamašče. Tako bi bilo rusko brodovje v pristani zaprt in ne bi moglo vun. Vmes so pa hoteli položiti vse polno skritih podvodnih min in zalag razstreliva. Ko bi si bile ruske ladje začele delati gaz skozi ta zamašek, bi bile ob teh minah druga za drugo zletele v zrak.

Jako zvit načrt! Ko bi se bil posrečil, bi bili Rusi ob portartursko brodovje, in Japonci bi bili od druge strani začeli oblegati trdnjavo. A ta načrt se je vsled ruske pazljivosti ponesrečil.

Bila je prva ura popolnoči, ko dospo Japonci do pristanišča in mislijo začeti svoje vražje delo. Ravno ob vhodu v pristan je pa ležala velika ruska oklopnica „Retvizan“. Izučena po prvem japonskem napadu, je bila to pot pazljiva. Ko je zaslišala sovražnika blizu, so takoj začeli grmeti tudi njeni topovi. Pršle so še druge ruske bojne ladje, in topovi s trdnjave so krepko podpirali ta divji koncert. Do 4 ure zjutraj je trajal boj. Sele ko je zasvetil dan, se je videl uspeh strašne kanonade: Vsi štirje parniki so se potopili, ena torpedovka je vtonila, ena je obležala na obrežju, dve sta pa komaj ušli vun na presto morje.

Japonski napad se je torej ponesrečil. To je brez dvoma uspeh Rusije, a samo negativen. Res dobi vsled te bitke vsa vojska drugačen značaj, sovražniki Rusije so presenečeni, obrekovalci njenega brodovja utihujejo, bojni pogum raste po državi, Japoncem pa se je nekoliko povesila preponosno dvignjena mongolska glava.

A vendar je vprašanje, če se ni Japoncem vendar posrečil vsaj del njihovega namena. Sile, kadar bomo izvedeli, da ni nobena ruska ladja zletela v zrak pred Port Arturjem, bomo verjeli v popolni ruski uspeh.

Za enkrat je Port Artur prost. Iz Vaj-haj vaja so videli pluti japonsko brodovje proti jugo-vzhodu. Ko so šli proti Port Arturu, so našli 16 ladij. Nazaj grede jih je bilo 13. Zdi se pa, da japonsko brodovje še ni izgubilo poguma, ampak po izkušnji še en napad na Daljni in Port Artur.

Druga bolj ali manj soglasna poročila se namreč glase:

Petrograd, 25. febr. Proti 9. uri dopoldne se je bližala zopet precej močna japonska eskadra Port Arturu. Dve križarici sta dobili povelje, da se vrnete. Japonsko brodovje je odplulo, ne da bi le enkrat ustrelilo, proti Daljnemu.

Kdo je prekršil mednarodno pravo?

Ruska nota, ki dolži Japonce, da so prekršili mednarodno pravo, je spravila pokoncu japonskega poslanika na Dunaju. Maki no. Dal je grofa Goluchowskemu protizjavo, ki še ni znana. Trdi se pa, da vrača japonski poslanik krivdo na Rusijo, češ, da je ona začela vojno, in sicer:

1. Prvi strel je padel od ruske, ne od japonske strani.

2. Prve so ruske, ne japonske čete stopile na korejsko ozemlje.

Petrograd, 25. febr. Tudi korejski poslanik v Petrogradu je daroval 50 rubljev za rusko mornarico.

Sovražni armadi na kopnem.

Japonci so doslej le prodirali proti severu. A zdaj so začeli misliti tudi na varnost. Korejo imajo za gotovo, zato pa utrjujejo črto Föngjang - Gensan (Vönsan), za katero bi se v slučaju poraza ob reki Jalu zavarovali. Ta črta je najčrnejši del Koreje in jo odreže popolnoma proti severu ter je vsled tega pripravna za utrdbo. Japonci imajo Föngjang za zavarovan.

Rusi pa se zbirajo ob reki Jalu vsak dan v večjem številu. Njihove čete pa gredo tudi že precej daleč na jug. Njih smoter je Andžu, nekoliko severno od Föngjanga. Brzjavno zvezo med Söngčinom in Vösanom so Rusi že pretrgali.

Na morju.

Pariz, 25. febr. Japonci so vzeli eno rusko prevozno ladjo, namenjeno v Vladivostok.

Nagasaki, 25. febr. Japonci so vzeli veliko množico posušenega mesa, ki ga je vozil parnik „Koreja“ iz San Franciscu za rusko armado.

Proklamacija Aleksejeva.

Aleksejeva proklamacija pravi, da so Rusi dolžni braniti kitajsko ozemlje pred sovražnimi napadi japonskimi in varovati rusko mejo, da je sovražnik ne prekači. Ker imata Rusija in Kitaj skupne inter-

rese, bi bila pravzaprav dolžnost Kitajke, da se združi z Rusijo in skupno z njo zavrne lokavega sovražnika. Ker pa Kitajka le mirno od strani gleda, zato zapoveduje Aleksejev vsakemu uradniku v Mandžuriji, da ne dela ruskemu vojaštvu nikakih zaprek. Prebivalstvo naj zaupa ruskemu vojaštvu in vsak stan naj mirno dalje vrši svoja dela. Uradniki in prebivalstvo ob železnici pa bodo odgovorni za varnost. Kdor vzprejme razbojniko pod streho ali se kaže sovražnega ruskemu vojaštvu, bo brez usmiljenja najstrožje kaznovan.

Kitajski razbojniki.

Pariz, 25. febr. Kitajski vstaši so na padli arzenal v Fučou blizu Port Artura, so umorili enega generala in odnesli 10.000 kg. smodnika.

Ruski revolucionarji.

Medtem, ko se Rusija bori na daljnem Vzhodu, pa izkušajo revolucionarni elementi dvigniti ljudstvo k vstaji. To so anarhistični elementi, pristaši Tolstega, in liberalci. V ruski državi sicer nimajo upanja, da bi kaj kmalu prodrli, a njihove namene je izrazil shod štiristo ruskih dijakov in dijakinj bernskega vseučilišča v Sviči. Ta shod izraža upanje, da se bodo zdaj mobilizirali revolucionarni elementi ruski. Ako Rusija gre v vojno proti Japoncem, bo šlo rusko ljudstvo v boj proti čudni Rusiji. Resolucija se končuje z besedami: »Doli s carstvom! Živel mednarodni socializem!«

Körber in Čehi.

Češki deželni odbor je sklenil v seji dne 24. t. m. z vsemi proti glasovom nemških prisednikov, dr. pl. Körberju dati sledeči odgovor: Deželni odbor vstraja na svojem stališču in prepušča vladi odgovornost za vse posledice, ki nastanejo za češki narod in deželo, ker se ne skliče dež. zbor. Dež. odbor ne prevzame nikake odgovornosti za deželno in državnozbornsko razmere, ker vlada ni dosledna in ne sklicati deželnega zbora, češ, da ta ne more delovati, češ, da državni zbor sklicala, dasiravno ne ve, če bo deloval.

Deželni odbor bo z jednako pravičnostjo deloval za oba naroda in se potrudil, da zavlada v deželnem zboru normalne razmere. Vendar pa je prepričan, da je vlada s svojim odgovorom deželnemu zboru zelo obtežila njegovo nalogo.

V deželnoobdorski seji so trdili nemški prisedniki, da glasujejo proti tej izjavi na ministrskega predsednika, ker je vse res, kar trdi vlada v svojem dopisu in ker je sklicanje deželnega zbora nepotrebno.

Oba nemška govornika sta zatrjevala, da bodo Nemci še nadalje obstruirali.

Ogrska delegacija

je včeraj nadaljevala razpravo in končno glasovala za redne in izredne vojne stroške. Apponyi je izjavil, da priznava potrebo novih topov in pomnožitev artilerije. A vendar ne more glasovati za to postavko, ker o tem more sklepiti samo državni zbor. Ministrski predsednik, grof Tisza, je odgovorjal, da bi bili novi topovi, odgovarjajoči moderni tehniki, tudi tedaj potrebni, ako bi se artilerija ne pomnožila. Armade drugih držav, ki imajo že nove strelne priprave, nas prekašajo, in vlada bi težko zagrešila, da ni delegaciji naročila ukreniti potrebno glede nabave novih topov. Nato je bil dovoljen 15 milijonovski kredit.

Hrvatje na Ogrskem.

V Varaždinu izdaja od novega leta sem dr. P. Magdič list »Naše Pravice«, ki izhaja dvakrat vsak mesec. Namenjen je v prvi vrsti za razvoj narodnega življenja medmurskih Hrvatov, ki jih samo reka Drava loči od hrvaške domovine. List je pisan v popolnoma zakonitem smislu in nikdar ne prekorači mej, ki so dovoljene. In kaj se je zgodilo z listom v ustavnih in liberalni Ogrski? Sodišče v Vel. Kanizi je takoj prvo številko zaplenilo, in biriti so dobili ukaz na murekem jezičnem otoku iti od hiše do hiše in vzeti list.

Hkrati je bilo hrvaškemu ljudstvu prepovedano na list se naročati in ukazano vsako številko takoj gosposki izročiti. In to se je zgodilo, kakor se zdi, brez vladnega ukaza, ki ima edina pravico v tej stvari ukrepati. Katehet neke ljudske šole medmurskih Hrvatov je bil kaznovan z 80 kronami globe, ker je šolskemu vodju omenil, naj bi bilo hrvaškim učencem dovoljeno moliti v hrv. jeziku. To je še krutejša kakor na Poznanjskem!

Hrvaški vojaki, ki služijo pri madjarskih četah v skupni armadi, morajo pred raport in v ječo, ako govorijo med seboj hrvaško! Neverjetno, kakšno barbarstvo vlada na Ogrskem! Leta 1900. so našli na Ogrskem 284.646 Hrvatov, to se pravi, imenovali so jih različno. Nekaj je bilo Ilircv, potem Bunjevcev, Dalmatincev, Šokcev, Krašovancev, Bosancev in nekaj »drugih« Slovanov. — In Madjari hočejo biti kulturni narod!

Zoper Poljake.

Pruska vlada je gosposki zbornici predložila predlogo, ki hoče zabraniti, da se Poljaki ne bodo več mogli naseljevati v zah. Prusiji in na Poznanjskem. Naseliti se bodo smeli v teh krajih novi stanovniki šele, ako jim naselbinska komisija to dovoli. Časniki v Nemčiji pišejo sila strupeno. »Leipz. N. N.« pišejo: »S tem je dotaknjeno glavno vprašanje vsega boja. Kako naj bi se dosegel uspeh, ako so Poljaki za lep denar prodali svoja posestva, zato jih pa kupili drugje ali se naselili sredi nemškega ozemlja, pripeljali s seboj gosposke uradnike in delavce in neutrudno delali na to, da je tako pridobljen kos poljske lasti postal vedno obsežnejši! Poljakim bankam, ki so parcelirale posestva, smo morali najprej ustaviti njih delo, a že se dviga velik krik, da je ustava kršena, da je enako pravo poteptano. No, dobro, ustava je kršena in ustvarjen izjemni zakon, ker država mora pravico, ki se noče ukloniti, razdrobiti. Mi se ne bojimo, da bi Prusija zbudila gnjev državnega zbora.«

Nemiri v Španiji.

Dne 23. t. m. se je zbrala pred zbornico v Madridu taka množica, da so policaji le težko vzdrževali red. Ko se je pripeljal pred zbornico ministrski predsednik Maura, sprejela ga je množica s psovkami. V zbornični seji je prebral republikanec Soriano mnoge listine, ki dokazujejo, da je klic: »Žvela republika!« dovoljen, kar je povzročilo v zbornici veliko razburjenje. Po seji je množica burno pozdravljala republikansko manjšino. Poslanci so poskušali pomiriti razburjeno ljudstvo, kar se jim pa ni posrečilo. Končno je šele policija, združena z orožništvom, napravila mir in red.

Španija se oborožuje.

Španska vlada je začela pošiljati v razne, strategično važne kraje vojaške čete, in je bilo že okrog 12.000 mož odposlanih. Tudi mnogo topov je že odšlo, a Španija hoče svoje oboroževanje nadaljevati, kakor da je dežela sama v nevarnosti.

Ministrski predsednik se je izrazil, da bo močnejša Španija zapletena v azijsko vojno. Meni se namreč, da bo v slučaju, ako se spoprimet Anglija in Francija, prav lahko mogoče, da bodo ne le Balferski, Kanarski otoki ali afriške trdnjave bojšče, temveč morda Španija sama. Drugi listi pa menijo, da obstoi med Španijo in Anglijo neka pogodba. Opažajo se še druge vojne priprave: V tovarnah za streljivo se neumorno dela, tudi drugim livarnam je Španija izročila važna naročila. Dovoljen bo izreden kredit za vojaške izdatke.

Iz brzobjavk.

Dunaj. Avstrijska delegacija ima svojo prihodnjo in najbrže zadnjo sejo v tem zasedanju v ponedeljek.

Dunaj. Državni zbor se skliče na dan 8. marca, kar bo v kratkem razglašeno. Predvelikonočno zasedanje bo trajalo do 23. marca.

Praga. V glasilu čeških Nemcev, »Bohemia«, je 17 poljskih dijakov obklicilo dopis, da se niso udeležili v nedeljo Rusiji prijaznih demonstracij.

Dunaj. Avstro-ogrsko carinska konferenca se snide dne 1. marca. Razprave o trgovinski pogodbi z Nemčijo se začne začetkom marca, a z Italijo začetkom aprila. Italija zahteva za se prednosti za uvoz vina, četudi ne v dose-danji višini.

Dunaj. Včeraj je bil prirejen slavnostni obed na čast švedskemu kralju. Oba vladarja sta izrekla prisrčni napitnici. Avstrijski cesar se je zahvaljeval švedskemu kralju za obisk, ki je dokaz prijateljskih medsebojnih odnosov.

Belgrad. Zarotniško vprašanje bo v kratkem rešeno, in bodo zarotniki Popović, Jovanović in Gručić izstopili iz dvorne službe. Rešitev te zadeve na ta način bi države za dovoljila in bi se poslaniški vrtili v Belgrad.

London. Mornariški proračun predlaga, naj se drugo leto zgradi dvojice večjih vojnih ladij, štiri oborožene oklopnice, 14 rušilcev torped in 10 podmorskih čolnov. Moštvo naj se pomnoži za 4000 vojakov.

Pariz. Vojni minister André zahteva, da morajo bogoslovci, ki so svojevoljno zapustili dijonsko semenišče, takoj k vojakom in sicer kot navadni vojaki.

Dunaj. Slovanski dijaki so šli vzradoščeni radi ruske zmage pred rusko poslaništvo ter z »živio«-klici pozdravljali ruskega poslanika in se končno mirno razšli.

Dunaj. Švedski kralj je odlikoval mnogo oseb z redovi, med drugimi kneza Lichtensteina, grofa Goluchovskega, min. predsednika dr. pl. Koerberja, ces. namestnika grefa Kielmansegga itd.

Bern. 400 ruskih dijakov in dijakinj tukajšnjega vseučilišča je sklenilo resolucijo za ustavo v ruski državi. Ti dijaki so večinoma revolucionarji.

Štajerske novice.

Š inženir Ferdinand Lupša, štajerski rojak, je bil minoli teden vprejet od avstrijskega ministrskega predsednika, naučnega ministra in več drugih dostojanstvenikov v avdienci in je razložil svoj načrt znanstvene ekspedicije na severni tečaj. Kakor se čuje, so njegov naklep odobraval, in bo zato tudi vlada ta načrt podpirala. Inženir Lupša je šel tudi v imenu štajerskih slovenskih poljedelcev v poljedelsko ministarstvo in izročil ministru več prošenj.

Š Katol. slov. politično društvo na Teharjih zboruje prihodnjo nedeljo, dne 28. t. m., ob polu 4 uri popoldne v gostilni g. Jur. Stiglicu v Slančih. Vpored: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev odbora. 4. Vprašanja in nasveti. 5. Prosta zabava, pri kateri sodeluje pevski odsek delavskega podpornega društva v Celju. — K prav obilni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

Š Celjske porotne obravnave. Jak. Strepanik iz Creta je bil obsojen na dve leti, ker je smrtno ranil J. Klinca.

Š V Mozirju je dne 22. t. m. umrla gospa M. Suša.

Š V Kozjem se namerava naseliti nemški (lutrski) odvetnik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. februarja.

Proti trpinčenju živalij izdal se je strog ukaz. — Ne samo pretepanje živine, kar šestokrat delajo surovi vozniki, — tudi preobteževanje voz, neusmiljeno privezovanje pri prevažanju, oziroma gonji živine, se bo strogo zasledovalo. — Dolžnost oblasti, pa tudi vsakega posameznika je, paziti, da se trpinčenje živalij zabrani.

— Kdo proda cerkveno pesmarico? Ker smo že lani pri nas ustanovili moški pevski zbor, ki sodeluje tudi v župnijski cerkvi, potrebujemo več izvodov cerkvene pesmarice »Cantica sacra« od g. A. Foersterja. Ker je pesmarica po zalogah že razprodana, prosim podpisani, naj se mu pošljejo proti primernemu plačilu. Istako prosim, naj se mi blagohotno proti plačilu pošlje tudi zvezek 14. Marijinih pesmi od g. Foersterja. Gotovo jih ima kdo odveč. — Leopold Zupin, organist, Št. Jernej, Doljenjako.

Umrli je v Kranju trgovec M. Roos, star 67 let; pogreb bo jutri ob 4. uri popoldne. — Pogreb gospe Ane Busić, rojene pl. Riedl, je bil danes ob 5. uri popoldne.

— Uboj Miha Hvala, vojak 17. peš. polka, je bil o pustu doma v Smartnem pri Kamniku. Dva domača fanta, Peter in Franc Močnik, sta ga pred neko gostilno tako pretepla, da je tri dni pozneje umrl v tukajšnji vojaški bolnici.

— Kočevska sirotišnica šteje osem dečkov in deset deklic, v otroškem vrtcu 35 otrok.

— Premeščena je učiteljica gospa Hedviga Schwickert iz St. Lamberta v Trzin.

— Hrvaške novice. Major Hanel. Vled poznate tožbe, da je major Hanel v Petrinji razžalil hrvaški narod, je bil od hrv. akad. društva »Svačić« pozvan na dvoboj. Major Hanel je došel na Dunaj z dvema pričama in izjavil, da ni nikdar razžalil Hrvatov, da ni izrekel besed, ki se mu očitajo, ker bi njega kot rojenega Slovenca samega razžalile. Stvar se je mirnim potom poravnala. — Delovanje banke »Slavije« na Hrvaškem. »Ujedinjena Hrvatska« je prinesla pod naslovom »Naši ljudi« zapisnik na novo razglašanih eksekutivnih dražb, katere izvršuje dr. Sime Mazzura za »Slavijo«, ter dostavlja: »Bilo bi dobro, ko bi kak seljak vprašal na shodih Radice ali katerega drugega, da se naj narodu razlože ti oglasi v uradnih »Narodnih Novinah«. Te eksekutivne dražbe so zanimive, ker izvirajo od češke banke »Slavije«. — Na Hrvaškem zopet teče kri. V Pitomači pri Virju so bili veliki izgredi. Zandarji so streljali in ubili tri kmete, štiri so pa ranili.

— Pruski agenti love nemške kmete po naši državi, da bi jih naselili med Poljaki in tako Poznanj ponemčili. Več sto nemških kmetov z Ogrskega so odpeljali čez Dunaj na Poljsko.

— Od D. M. v Polju. »Slov. Narod« je nedavno prinesel dolg dopis glede premetitve poštnega urada iz Zaloga v Polje. Vsi podatki v onem dopisu so do malega neresnični; tega ne trdimo samo mi, to je izrekel tudi zvest pristav »Slov. Narod«. Prva neresnica: »Zupan in nekateri pristavi klerikalne stranke so storili korake, da se prenese pošta iz Zaloga v Polje.« Dve laži v enem stavku: 1. Nihče ni prosil za premetitev pošte, temveč za ustanovitev pošte v Polju se je odposlala dotična prošnja. Naš namen ni bil in ni, Zalogu vzeti pošto, mi hočemo pri

nas poštni urad; za založko pošto se ne brigamo; če treba, naj se napravi še en poštni urad v Spodnjem Kašlju. 2. Ni res, da so samo župan in nekateri pristaši klerikalne stranke za pošto v Polju, to je želja vseh prebivalcev občine brez razlike strank, izvenzemci Zalog in Spodnji Kašlj; Podgrad in Gradovlje ne pridejo v poštev, ker imajo pošto v Dolu. Vzrokov za to je dovolj. Polje je središče občine, če tudi »Slov. Narod« pravi, da ni. Vasi, katerim je pošta v Polju priročna, štejejo 3322 prebivalcev, vasi, katerim je Zalog priročnejši, le 669. »Slov. Narod« trdi, da stanujejo v Zalogu in Kašlju večji kmetje, trgovci in mlinarji. Zopet neresnica! Nekoliko podatkov. Na spodnji strani naštejemo: 5 gostiln, 3 mline, štiri prodajalne, 1 kovača in železniško postajo. Na zgornji strani: 21 gostiln, dva mlina, 13 prodajaln, 7 mesarjev, 3 kovači, in kar je glavno: župnijski urad, občinski urad, šola, tovarna papirnice, tovarna na Fužinah, blaznica, žandarmerijska postaja, bolnišni urad. Sedaj naj sodi vsakdo, kje je središče prometa. Uračajmo še tole: Polje je središče — cerkev, šola in občinski urad združuje ljudstvo. V Polju imajo opravka ljudje iz cele občine in mimogredé opravilo lahko na pošti. Kdor ima sedaj kaj opravila na pošti, mora nalašč v Zalog. Ali naj tedaj hodi 3322 ljudi v Zalog, ali 669 ljudi v Polje; kaj je pravičnejše? Poglejmo še cesto proti Zalogu. Prepričani smo, da cesta bolj obtežuje naš dohod v Zalog, kot Sava dohod Podgrajem v Spodnji Dol! — Uradi imajo prednost pred posamezniki — občni blagor je prva postava! Kratko, le slepec more trditi, da je Zalog pripravnější za poštni urad kot Polje! Kako se drzne dopisnik trditi, da so neresnične navedbe v naši prošnji? Vsi uradi so prošnjo podpisali — tudi žandarmerija — vasi so torej neresnico pisali. Ali ni ta trditev predrzna? Tudi skrbi dopisnika, da ni pripravnega prostora v Polju za pošto. Bodite brez skrbi, prostora bomo dobili dovolj in lepega. — Sicer pa poznamo vzrok tega dopisa! Kar očita dopisnik županu, v tem je sam prizadet! Kaj ne, hiša bi ostala prazna, v kateri je sedaj pošta, in nekoliko manj bi bilo v gostilni in v prodajalni prometa. Zdravnik zdravi sam sebe! Zato se je dopisnik vozil okrog, po Spodnji Zadobrovi, Kašlju, celo na Studenec ga je pripeljala, pa je pridobil le 100 podpisov. Če mi zaštemo podpise nabirati, vas bo strahl! — Zakaj ste sprožili to zadevo? Mi nismo mislili vam pošte vzeti, sedaj pa sami silite, da se pošta Zalogu vzame. Upamo, da se bode poštno ravnanje oziralo na razmere in potrebe ljudstva.

— **Iz Fare pri Kostelu.** Badastemu »Narodovemu« dopisniku odgovorjamo kratko, da nas njegove neslanosti toliko vznemirjajo, kakor lanski eneg. Mi vršimo svoje nade, kakor Rusi proti Japoncem v svesti si ko nečne zmage. Ker prvič nam banjski liberalci ni zaprl ust, pač pa je naša prošnja za splošno in enako volilno pravico tako razburila dr. Tavačarja, da je v svoji ogorčenosti skrpucal v »Narodu« vegasto notico, v kateri javka in toži po svoji gorjanski nadi. Mi Tavačarju in vsem njegovim podrepnikom povemo v brk, da v doglednem času izvojujemo na Kranjskem širšo volilno pravico, če se tudi vsak dan postavlja na glavo. Drugič pa nismo v nobeni zvezi z dopisi v »Domoljubu«, kakor sodi banjski mogotec. Sicer pa je naš župan pravi mož na svojem mestu in uživa povsod zaupanje. Glede banjskega župana pa resnici na ljubo povemo, da mi zoper nega nimamo prav nič, v kleščah pa ga morda ima »Narodov« dopisnik, ki bi si rad pot ugledil do županstva. No, potem bode zopet »vzoren red« v Banjiloki! — Zora puca, bit će dana! Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo; visoko pak bode stala, kad jo vzdramimo!

— **Sestanek »sodal. Ssmi. Cordis«** za ljubljanske dekanije bode prihodnje sredo, dne 2. sušca.

— **Številni gozdni požari,** ki se pojavljajo navadno spomladi, napotili so politične oblasti, da so izdale ukaze za omejitve teh nesreč. Strogo prepovedano je kuriti v obližji gozdov, posebno kjer je suha trava, ki se prerada vname. Stariši, kojih otrcei zanetijo požar, so odgovorni za škodo in bodo prisiljeni isto poravnati. Kdor zapazi ogenj, mora to takoj vsem bližnjim prebivalcem naznaniti in vsak je prisiljen pri gašenju pomagati. Posebne pazljivosti je treba pri požiganju pašnikov, kar je pa sicer brez dovoljenja politične oblasti tudi strogo zabranjeno.

— **Zadruga krojačev, klobučarjev itd.** je imela sinoči mesečni sestanek pri »Kroni« v Gradišću. Odbor je namreč dobil od magistrata poziv, naj v 14. dneh potrebno ukrene, da se ustanovi zbor pomočnikov. Ker pa sinoči odbor ni bil sklepčen, bode prihodnji mesec občni zbor zadruga, na katerem se bode sklepalo o tem vprašanju.

— **Za zidavo nove župne cerkve sv. Ane v Javorju** nameraval je stavbeni odbor zbirati prostovoljne pri-

spevke in zaprosil oblastvenega dovoljenja. Prošnja se je odklonila z ozirom na slabe gospodarske razmere v litijem okraju; del župnije namreč spada pod okraj Litija. Valed tega pobiranje dirov tudi v okrožju glavarstva ljubljanske okolice ne bo dovoljeno.

— **Zemljevid Mandžurije** prinese jutrišnja številka Slovensca

— **Pozor pred nevarnim postopanjem!** Po Kranjskem se klati brezposelnost, večkrat radi tatvine kaznovani kamnoseki France Noč. Rojen je leta 1866. v Mostah in pristojno v občini Breznico, je srednje rasti, okroglega obraza in ima rjave brke. Na račun pristojne občine naj se mu ne daje nikake podpore, v vsakem kraju pa naj se prijavi varstvenim organom.

Ljubljanske novice.

Pozor ljubljanski slovenski trgovci. Čitateljem našega lista je gotovo že znano, kaj se je v zadnjih letih v gremiju ljubljanskih trgovcev godilo. Pred leti sta predsednik in prvi podpredsednik odložila svoji mesti, drugi podpredsednik pa je bil valed boleznii nekaj let zadržan voditi društvo. Ko smo to zadevo spravili v javnost, so se ljubljanski Nemci združili, spravili v odbor skoro samo svoje pristaše in s tem dosegli, da vladajo stare čudne razmere še vedno naprej, in da iz društva še danes ni obvezna zadruga nastala, kar bi po zakonu moralo biti. Ko je bil drugi podpredsednik še zdrav, je že sam ventiliral vprašanje, kako bi se društvo prelevilo v zadrugo, in je dobil, kolikor nam je znano, od mestnega magistrata kot I. obrtne instance, oziroma od gospoda referenta v obrtnih zadevah, zagotovilo, da ga bodo pri tem prizadevanju podpirali. Ko pa je drugi podpredsednik zbolel, ostalo je več let vse tiho. In kaj se je potem zgodilo, smo povedali. Ko so Nemci enkrat zasedli kurulske seje v odboru, najprej niso hoteli ničesar slišati o obvezni zadrugi. Sele ko se jih je od narodne strani opetovano opozarjalo na njih dolžnost, dali so sestaviti nova pravila g. dr. Eggerju. Pravila so bila na obnem zboru sprejeta, predložena vladi — in od tega časa nihče ne ve, kaj se je z njimi godi. Po dolgem pozvedovanju smo doznali, da so se pravila menda potom trgovsko obrtne zbornice vložila pri vladi v potrditev. Čudno se nam zdi, in skoro ne verjamemo, da bi bilo to mogoče, vendar pa si dovoljujemo vprašanje na tajništvo trgovsko obrtne zbornice: »Ali je res, da ima ona pravila in — da jih še ni predložilo vladi v potrjenje?« Če je to res, prosimo v interesu slovenske javnosti, da se predložitev pospeši. Nova pravila določajo namreč: 1. da je gremij obvezna zadruga, katere član mora biti vsaka protokolirana firma v Ljubljani, kakor hitro plačuje zadostno davka; 2. da se ustanovi pri gremiju tudi odbor trgovskih nastavljenecv. To so tako važne točke, da od njih ne moremo odnehati! Pozivljemo pa tudi ljubljanski magistrat kot I. obrtno instanco v mestu, da stori svoje korake, da se društvo gremij premeni v obvezno zadrugo, ker je to v zakonu utemeljeno in je društvo gremij pravi unicum v širni Avstriji! Mislimo, da ima obrtna oblast že moči dovolj, da odbor prisili do tega, da respektira zakone. Mi osebno ničesar nimamo proti sedanjim odbornikom, politično pa prav mnogo. Nikakor namreč ne gre, da bi bila predsednik in eden odbornikov prononcirana Nemca. Gospoda sta baje le nerada sprejela odborništvo. Z to nam je tem bolj neumljivo, zakaj se na taki mesti niso poklicali politično neprononcirani možje. Če Nemci ne trpe, da bi taka mesta zasedli politično prononcirani Slovenci — ali ne velja isto za politično prononcirane Nemce? Z to želimo, da se tudi tukaj kaj uarene. To smo hoteli povedati. Sedaj pa imajo besedo sloverski trgovci, da naredo konec narodnemu škandalu! Trgovci.

Ogenj v dimniku je nastal danes jutraj v hiši barona Lichtenberga na Turjaškem trgu.

S petrolejem je služkinja pri kavarnarju g. Haberlu zakurila v štedilniku, radi česar je nastal ogenj. Gasilno društvo je ogenj pogasil.

Pevsko društvo »Ljubljana« ima XIII. redni občni zbor jutri, v soboto, dne 27. t. m. v veliki dvorani na Turjaškem trgu (Puntigamska pivnica). Odbor vabi vse člane, da se udeležijo polnoštevilno. Začetek ob pol 9. zvečer.

Društvena godba priredi koncert jutri zvečer ob 9. uri v »Narodni kavarni«, Gosposke ulice. — Društvena godba sprejema učence s 1. sušcem vsak dan med 6. in 7. uro v godbeni sobi na magistratu.

Književnost in umetnost.

* **Repertoir slovenskega gledališča.** Danes prvič Straussov »Cigan-

ski baron«. — V nedeljo popoldne ob 3. uri na željo zunanjih obiskovalcev gledališča z adnjič v sezoni izvirna igra »Legionarji« z godbo in petjem V. Parme. Predstave se udeležijo gostje iz Celja, Trsta, Kranja in St. Vida. — Zvečer z adnjič v sezoni opera »Afričanka«. Ker se mora glasbeni material nato vrniti zagrebški kazal. intendanci, ki ga je prijazno posodila, opozarjamo sl. občinstvo na to predstavo. — V torek, 1. marca se ponavlja Tolstega drama »Vatajenje«.

* **Nove kompozicije.** V založbi Fr. A. Urbánka v Pragi je izšel zvezek novih skladb, zvanih »S pomladanskimi motivi« op. 17, za vijolino in klavir od Jos. Procházke, učitelja »Glasbene Matic« v Ljubljani. Skladbe so posvečene virtuozu Kocianu in ta jih ima sedaj tudi na svojem programu.

Cerkveni letopis.

»Bogoljub«.

S Stajerskega se nam piše: Krepko razvito cerkveno življenje po Slovenskem potrebuje tudi primerne glasila. In takega imamo v lepem »Bogoljubu«. Z veseljem smo prejeli že njega tretjo številko, ki se je z novim letom pokazal naročnikom v lepi novi obleki. S to svojo vnanostjo se »Bogoljub« lahko meri z vsakim nemškimi nabožnim listom. Poleg tega obeta pri tej nizki ceni še ilustriran biti. Pa ne samo oblika, tudi vsebina je priporočljiva: mnogovrstna, primerno odbrana, lepa. Vidi se, da ima list namen, naše ljudstvo versko-nravnovzgojati. Naj bi »Bogoljub« dosegel tisto število naročnikov, kakor ga ima njegov posvetni tovariš »Domoljub«! »Bogoljub« naj bo skupno glasilo cerkvenega življenja v vseh slovenskih deželah! Vse mladeniške in dekliške družbe naj si ga v več izvodih naročijo! Ideal, za katerim moramo stremeti, je ta, da bo vsaka slovenska krščanska hiša naročena na en političen in na en nabožen list.

Esa misel, katero smo zadnje tedne večkrat slišali in ki je ob tej priliki nemoremo zamolčati, je ta: Želeti bi bilo, da bi se »Glasnik najsvetejših Src« združil z »Bogoljubom«. Tako bi imeli en sam velik in lep slovenski nabožni list za vse slovenske dežele in on bi ustrezal vsem našim potrebam in zahtevam. Tako bi se »Bogoljub« morda mogel še povedati in polepšati. Cemu moči brez vse potrebe tako cepiti! To je misel, kateri bodo gotovo z veseljem pritrdili večinoma vsi duhovniki. Združujmo se, kakor na narodnem in gospodarskem, tako tudi na cerkvenem polju!

Priporočajmo in razširjajmo »Bogoljuba« po vseh slovenskih deželah!

Dopisnik dostavlja tej oceni prošnjo, da naj se vsa nabožna cerkvena poročila pošiljajo »Bogoljubu«.

Podgradom

na Dolenjskem se je osnovala dekliška Marijina družba, ki šteje 73 deklet.

Izpred sodišča.

Prva porotnih obravnav.

Dne 29. februarja: Anton Smid, žagar iz Selo, posilstvo, in Neuhold Marija, delavka iz Vel. Vrha, tatvina; 1. marca: Jožef Lovec, pramogar iz Loga, in Vincenc Petelinšek, delavec iz Perhova, uboj; Mirko Florjančič, poštni voznik v Ljubljani, tatvina; 2. marca: Janez Siedic, hlapec iz Kokrice, zažig; Gregor Jankovič, hlapec v Škofji Loki, tatvina; 3. marca: Janez Lončar, posestnikov sin v Čerknici, posilstvo; 4. marca: Anton Nagode, posestnika sin v Spodnjem Logatcu, uboj; 5. marca: Janez Pavlič, glumač iz Kosez, in Frančiška Pavlič, delavka iz Ljubljane, tatvina; Jožef Sibec, posestnik iz Hruševja, težka telesna poškodba; 7. marca: France Oražen, hlapec, in Matija Črtov, delavec, oba iz Borovelj, uboj in poskušena tatvina; Janez Pernuš, posestnikov sin iz Leš, posilstvo. — Razun teh obravnav pridejo še štirje do pet slučajev na vrsto, za katere dnevi pa še niso razpisani.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Srečen igralec. Brat ogrskega državnega poslanca Bela Justh je v Monte Carlo priigral več ko milijon frankov ter nato zapustil igralnico. — Povodenj. V Tripolisu je povodenj razrušila cela predmestja in napravila tudi po deželi veliko škode. V morje se odtekajoča voda odnaša mnogo človeških in živalskih trupel. Vojaštvo je napravilo močan jez, da prepreči pritokanje vode v mesto. — Nesreča. Iz Kaire se poroča, da se je na cesti k piramidam prevrnil neki avtomobil, na katerem je sedelo več oseb. Princ Ibrahim, sultanov stric, je težko poškodovan. Soproga nekega konzula si je prebila črepinjo na glavi, neka

druga dama pa boleha za notranjimi poškodbami. Mehanik se bori s življenjem, neki Arabec pa je bil na mestu mrtev. — Odvetnik — 77.000 kron poveril. Dunajsko sodišče je 25. t. mes. obsodilo odvetnika dr. Emila Gutmann na 8 mesecev težke ječe, ker je raznim strankam poveril 77.000 K.

Telefonska in brzjavna poročila.

Nov napad na Port Artur odbit.

London, 26. febr. Japonci so pod poveljstvom admirala Togo iznova napadli Port Artur od južnovzhodne strani. Najhujši je bil napad na Zoloto goro. Napad je bil krepko odbit. Več japonskih ladij je precej poškodovanih. Koliko mornarjev je padlo, še ni znano.

London, 26. februarja. Ruski konzul iz Čifu poroča, da je bil v sredo jutraj nov boj pri Port Arturju. Japonci so izgubili štiri križarice. Podrobnosti še neznane.

London, 26. februarja. Potrjuje se napad na Port Artur. Japonsko brodovje so videli včeraj ob zori blizu Čifu.

Prodiranje Japoncev.

London, 26. febr. Protestantovski misijonar poroča, da so Japonci v zalivu Society Bay južno od Vladivostoka izkrcali vojaštvo in gredo proti Kirinu v Mandžuriji, odkoder prebivalstvo beži. Na poti so bili v Hungčung, odkoder se je pred njimi ruska posadka umaknila.

Petrograd, 26. febr. Polovica železnice čez Bajkalsko jezero je dodelane. Po položenem tiru neprenehoma vozita dva snežna pluga, za njima pa vlaki s hrano in orožjem. Pri šestnajstem kilometru je kantina in grelnica. Na jezeru je dva metra snega. Sneži vedno. Mraza — 30°.

London, 26. febr. Prevažanje vojakov na Bajkalskem jezeru napreduje počasi. Vlake morajo vleči konji. Vojaštvo hodi peš po ledu.

Kolin, 26. febr. Iz Tokia se poroča: Ker se rusko brodovje v Port Arturju ne upa na morje zaradi japonskih torped in min, Japonci brez skrbi izkrekujejo vojaštvo na Koreji. Pričakuje se, da se izkreajo Japonci tudi v Liaočungu.

London, 26. febr. »Standard« je dobil poročilo iz Tokia, da je sedaj na Koreji k večjemu 1000 Rusov, ki pa so se pred Japonci umaknili do reke Jalu.

Lvov, 26. febr. Brigadni poveljnik Smirnov v Varšavi je imenovan za poveljnika v Port Arturju.

Varšava, 26. febr. Katol. nadškof Papiel v Varšavi je prosil vlado, naj pošlje na bojišče več katoliških duhovnikov in poseben katoliški sanitetni oddelek z usmiljenimi sestrami.

Berolin, 26. febr. (Lokal Anzeiger). Ruske ladje se ne upajo iz Port Arturja, kajti ne ve se, če niso japonske ladje zapustile pred pristaniščem skritih min.

Rim, 26. febr. Misijonarji poročajo, da ni še noben misijon zapustil Koreje. Korejci sprejemajo Japonce z velikim navdušenjem.

Cetinje, 26. febr. Tu se je oglasilo 600 prostovoljcev, da vstopijo v rusko armado. Po vseh cerkvah so imeli zahvalnice za rusko zmago.

London, 26. februarja. Ruski poslanik v Pekinu pritiska na Kitajsko, da ohrani nevtralnost. Prigovarja kitajski vladi, da je brezuspešen boj proti 500.000 vojakov broječi ruski armadi. Kitajska vlada je v zadregi in ne ve, kaj naj naredi.

Dunaj, 26. februarja. Švedski kralj Oskar je pregledoval danes državno zbornico. Stopil je na predsednikovo mesto in poižkušal akustiko. Posebno se je zanimal za prostore žurnalistov. Grof Vetter je rekel, da so prostori pretesni za časnikarje. Vprašal je dalje, če se dobro sliši, kar poslanci govore. »Ne

vedno", odgovori grof Vetter. Kralj reče: „Nič ne dé, včasih je boljše, če se vse ne sliši“.

Dunaj, 26. febr. Ogrska delegacija je odobrila proračun za mornarico, računsko zaključke in okupacijski kredit brez razprave. Zadnja seja jutri.

Dunaj, 26. febr. V delegacijah je grof Apponyi predlagal: Pri določitvi materne jezika v armadi se naj jemlje pred vsem ozir na madjarski jezik. Samo oni vojaki, ki ne znajo nič mažarskega, se smejo prišteti k nemažarskim narodom.

Budimpešta, 26. febr. „Pester Lloyd“ poroča: V Velikem Varaždinu so odkrili zaroto Rumunov, razširjeno po celi županiji. Rumuni so se zmenili, da mažarske gospodarje vse pomorijo. Veliki župan je spravljal vse orožnike na noge. Prepovedani so Rumunom vsi javni shodi. Minister notranjih zadev je dobil poročilo v tem smislu.

Berolin, 26. febr. Poročila o odstopu grofa Lambsdorffa se ne potrjujejo. Witte stopi najbrže res v politično življenje, a ne kot predstojnik Lambsdorffov.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 362 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Puhalina v 24 urah v mm.
25. s. svob.	733.2	-0.7	sr. svzh.	obl.		
26. 7. zjut.	734.5	-2.3	sr. jvzh.			0.0
2. popol.	734.9	-2.8	sr. jvzh.	del. jasno		

Srednja večerajšnja temperatura 0.4°, normale 0.8

Dunajska borza

dné 26. februarja.

Skupni državni dolg v notah	99.30
Skupni državni dolg v srebru	99.30
Avstrijska zlata renta 4%	117.90
Avstrijska krona renta 4%	99.40
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	91.40
Ogrska zlata renta 4%	116.20
Ogrska krona renta 4%	97.10
Ogrska inv. renta 3 1/2%	88.55
Avstro-ogrski bančni delnice	16.—
Kreditne delnice	628.—
London vista	240.35
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.27 1/2
20 mark	23.47
20 frankov	19.09
Italijanski bankovci	94.10
C. kr. cekini	11.32

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost ličenih desk. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. 524 1 12-4
Vnanja naročila proti povzetju.

Katoliška Tiskarna

priloga razgovratne

vizitnice

po nizki ceni.

327 1—1



Pretužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobi, iskreno ljubljani, nepozabni oče, oziroma tast in stari oče, gospod

Matej Rooss

trgovec

previden s sv. zakramenti za umirajoče po dolgi, zelo mučni bolezni v 68. letu svoje dobe ob 3. uri popoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb preljubelega rajnega boče v soboto, dne 27. t. m., ob 4 uri pop. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče, kjer se bo truplo položilo v lastnorakev.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin in pobožno molitev.

V Kranju, dné 25. februarja 1904.

Albert, Rudolf, Edmund, sinovi; Marija, Ida omož Siebeneichler, Kristina, hčere; Karl Siebeneichler, zet, Ida Siebeneichler, vnukinja

Duhovnik v Istri

išče nad 30 let staro

kuharico.

Več pové iz prijaznosti uredništvo „Slovenc“.

318 3—1

317 1—1

Zahvala.

Za časa bolezni in smrti predragega nam

RUDOLFA

došlo nam je od p. n. prijateljev toliko blagega sočutja, da se za vso to velikodušno blagotaklonjenost najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno pa izražamo svojo srčno zahvalo prečastitim gg. duhovnikom, vrhim gg. pevcem za prekrasne in ganljive žalostinke, slavnemu ljubljanskemu »Sokolu«, cenjeni zadrugi goštničarjev, velikodušnim darovalcem prelepih vencev, kakor tudi vsem onim, ki so nam nepozabnega Rudolfa spremili k zadnjemu počitku

V Ljubljani, dné 26. svečana 1904.

Žalujoča rodbina Umberger-jeva.

Zahvala. 319 1—1

Ob nenadomestni izgubi iskreno ljubljene sina, oziroma brata, veleč. gospoda

Jurija Dolžana,

župnika v Vodica v Istri,

nam je došlo toliko tolažilnih izjav sožalja, da moramo tem potom izreči svojo najtoplejšo zahvalo.

Posebno se še zahvaljujemo veleč. duhovščini, ki je od blizu in daleč pribitela neglede na dolgotrajno pot in slabo zimsko vreme, da je milega pokojnika tolažila v njegovi bolezni in zadnjem hipu njegovega življenja.

Srčna zahvala vsem enajsterim duhovnikom, od katerih nekateri so prišli celo do 5 ur daleč, da spremijo tovariša na pokopališče. Hvala veleč. g. dekanu Antonu Rogaču za njegov pretresljivi govor v cerkvi. Darovalcem lepih vencev iz vasij domače župnije, vohče vsem, ki so pripomogli do toli veličastnega spreveda, naj bode vsemogočni Bog plačnik.

Priporočamo ga nadaljni, pobožni molitvi.

Vodice v Istri, 26. febr. 1904.

Mati, bratje in sestre.

Zahvala. 316 1—1

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, gospe

Marije Delacorda,

izrekamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem svojo najtoplejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo slavnemu vodstvu tovarne Avg. Tschinkel zet za dovoljenje, da se je smelo tovarniško osobe udeležiti pogreba, gospodom p. n. uradnikom te tovarne in vsem, ki so se udeležili pogreba, dalje za krasne darovane vence in vsem, ki so kakorkoli izkazali dragi pokojnici zadnjo čast.

Ljubljana, 25. februarja 1904.

Žalujoči ostali.

Cena mesa pri D. M. v Polji.

Cenjeni odjemalci!

Podpisani mesarji vam naznanim, da bo cena mesa poskočila vsled velike draginje goveje živine. Znano vam je, da se je po drugih kronovinah v mestih in na deželi živina podražila in vsled tega tudi meso. — Cena se zviša s 1. marcem letos in bo naslednja:

„hlam“ in prvo meso kgr. 1 K 04 v zadnji del mesa „1“, 12 v

Podpisani mesarji: 305 3—2

Andrej Dimnik Jakob Dimnik
Janez Benčina Franc Resman

D. M. Polje, dné 24. febr. 1904.

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

292 26—2

Ščiti za krste,

da se iste v grobu ne stlačijo,

najcenejše in najpopolnejše nadomestilo za zidano grobnico.

Vis. c. kr. ministrstvo notr. zadev jih je odobrilo in dopustilo, da se smejo uporabljati po vseh glavnih mestih.

Posebno se priporočajo z ozirom na bližnjo otvoritev novega pokopališča in s tem zvezana prenašanja nanj.

V zalogi jih ima:

1509 13

pogrebni zavod Frana Doberleta v Ljubljani.

Služba občinskega tajnika in organista

v Selah na Koroškem se odda.

Prosilec mora dokazati, da je slovenskega kakor tudi nemškega uradovanja sam brez tuje pomoči popolnoma zmožen, ter da je vnet za cerkveno službo in pripravljen ustanoviti in voditi cerkveni pevski zbor.

Kot tajnik dobi od občine 492 K na leto ter ima prosto stanovanje in drva. Za pisarje pri občinski požarni zavarovalnici dobi posebno nagrado. Kot organist zasluži okoli 250 kron.

Prošnje se naj pošljejo do 5. sušca t. l. na občinsko predstojništvo v Selah, pošta Breovlje na Koroškem.

276 3—3

Ravnokar so izšli

zemljevidi

rusko-japonskega

bojišča

v zalogi tiskarne

J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

Cena 20 vinarjev za komad, po pošti 26 vin.

Dobivajo se v tiskarni ter vseh knjigarnah.

306 3

Vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, odprto.

Mejnarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastični umetniški zavod

s povsem novo briljantno razsvetljavo.

Vsak teden druge dežele.

V soboto, 27. februarja 1904

zadnji razstavni dan

Zanimivo potovanje

po

otoku Java.

V nedeljo, dné 28. februarja do sobote, 5. marca:

Prvo potovanje po

Visoki Tatri in Galiciji.

Serijska 40 v. Otroci 20 v. 6 serij

2 kroni, 10 serij 3 krone.

Za šole in društva znižane cene.

Velespoštovanjem

323 1—1 ravnateljstvo.

Iz proste roke prodam takoj pod zelo ugodnimi pogoji

lično hišo

v Jenkovih ulicah in anonadstropno

mizarstvo delavnico,

katera se lahko priredi za stanovanje. Zraven je majhen vrt in dvorišče.

Natančneje se poizve pri lastniku Simonu Praprotniku mizarakemu mojstru v Ljubljani, Jenkove ulice št. 7.



Varstvena znamka.

Poskusite pristni rastlinski likér „Florian“

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo, budi tek in prebavo, daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzerci se radovoljno dajejo brezplačno.

1741 37